

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทการนิเทศการศึกษาและศึกษาแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยการประยุกต์วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พื้นที่ที่ทำการศึกษาได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มเป้าหมายมี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ใช้วิธีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสัมภาษณ์กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า บริบทการนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์มีความพยายามในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใต้ภาวะของความจำกัดทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้องตั้งแต่จำนวนศึกษานิเทศก์ งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์และพาหนะในการนิเทศ นโยบายเกี่ยวกับการนิเทศที่ขาดความชัดเจน ตลอดจนสภาพโรงเรียน และสภาพชุมชนยังไม่เข้มแข็งพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วม แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยการประยุกต์วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ 1) กระบวนทัศน์ของการนิเทศการศึกษา 2) บทบาทของผู้นิเทศก์ 3) ขั้นตอนในการนิเทศการศึกษา มี 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน (2) การกำหนดปัญหาและความต้องการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน (3) การร่วมกันวางแผนพัฒนางานและการนำไปดำเนินการ (4) การประเมินผลรวมเริ่มดำเนินการจนกระทั่งสำเร็จการดำเนินการ (5) การสรุปและรายงานผล ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยการประยุกต์วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีดังนี้ 1) ศึกษานิเทศก์ควรพัฒนาคุณลักษณะ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ กระบวนการ และด้านกระบวนทัศน์ 2) ศึกษานิเทศก์ควรปฏิบัติการนิเทศด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะกัลยาณมิตร 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและจัดปัจจัยการบริหาร การนิเทศที่สามารถขับเคลื่อนการทำงานให้ได้ผล 4) ควรพัฒนาผู้บริหารและครูให้ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการและพัฒนาระบบการนิเทศภายในให้ต่อเนื่องและจริงจัง 5) นโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีความชัดเจนและควรจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล และพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้มีความเชี่ยวชาญในทางวิชาชีพมากขึ้น

The objective of this research was to study the context and the means of education supervision that applied participatory action research to the supervisors of the Office of Phetchaburi Educational Service Area 2. The research was done by using qualitative research method. The area of study was the educational area 2 in Phetchaburi. The supervisors and administrators and school teachers were the two sample groups of this study. The research was done by studying documents that related, including observing and interviewing the sample groups. Data qualitative was analyzed by content analysis.

The research showed that : the context of the supervision, the supervisor, was an effort to supervise the education under the limitation of all aspects. Whether it be numbers of supervisors, budget, material, hardware, vehicles, and the lack of policy's clarity. Also, both the administrators and the community was not ready to participate. The means of education supervision that applied participatory action research consisted of 3 main aspects 1) the paradigm of the supervisors; 2) the roles of supervisors; 3) there were 5 steps of education supervision that : (1) build up relationships with school's administrators and teachers; (2) find problems and needs of school's academic development; (3) participate in plan development and take the plan to action; (4) evaluate the end result and (5) conclude and report. These were the opinions of people who used the supervision format that applied participatory action research to the supervisors. 1) the supervisors should improve 3 things : ability, skill, and paradigm. 2) the supervisors should supervise by participating with sympathy. 3) the Office of Educational Service Area should have clear direction and objective and should also provide the effective material for the supervision management in order to drive the effective result. 4) schools' teachers and administrators should be developed to realize the importance of academic work and developed the internal supervision system continuously and seriously. 5) the policy of the Office of Educational Service Area should be clear and should be department that controls and develop the supervisors' expertise.